
Ine Marie Eriksen Søreide (Hovedindlæg)

Takk til de siste talerne for en utmerket opptakt til å diskutere forsvars- og sikkerhetspolitikk.

Det er en stor glede å få lov til å adressere forsamlingen for å redegjøre for det nordiske forsvarssamarbeidet, og også hvordan NORDEFECO har utviklet seg dette året under norsk formannskap og vil fortsette å utvikle seg under svensk formannskap neste år.

Nordisk forsvarssamarbeid er både tett og mangfoldig, og det er mer vitalt enn på lenge. Russisk aggresjon mot Ukraina og den pågående konflikten har endret det sikkerhetspolitiske bildet i Europa. Dette har implikasjoner for vårt forhold til Russland, for sikkerheten i Østersjøen og for utviklingen i våre nærområder. I lys av dette har vi hatt, og vi vil fortsette å ha, en tett sikkerhetspolitisk dialog om hvilke konsekvenser disse endringene har for det nordiske forsvarssamarbeidet og for oss som enkeltland.

I tillegg står Europa fortsatt i en krevende økonomisk situasjon. Det understreker behovet for modernisering og reform av våre nasjonale forsvar. Det er også nødvendig å styrke det flernasjonale forsvarssamarbeidet, om kapabilitetsutvikling, øving og trening, og ikke minst bidrag til internasjonale operasjoner.

Formålet med det nordiske forsvarssamarbeidet er å styrke og videreutvikle våre lands militære kapabiliteter og operative evne gjennom et kostnadseffektivt samarbeid med fleksible arbeidsformer og en åpen dialog. Samarbeidet favner bredt. Med utgangspunkt i Vision 2020, som ble godkjent av de nordiske ministrene i 2013, har vi i rammene av

NORDEFECO fortsatt den positive utviklingen i året som har gått. La meg da nevne noen av de viktigste områdene.

Vi har styrket NORDEFECO som arena for sikkerhetspolitisk dialog og konsultasjoner. Diskusjonene har vært brede – fra nasjonal beredskapsplanlegging og større vekt på operativ evne og utholdenhet til europeisk sikkerhet og globale sikkerhetsutfordringer som cyber og terrorisme.

På NATOs toppmøte i Wales ble betydningen av partnerskap understreket. Med lanseringen av *Enhanced Opportunities Programme* får Sverige og Finland nå muligheten til forsterket samarbeid med alliansen. Initiativet må fylles med innhold, og det er også en sak som diskuteres på den nordiske arenaen.

Sikkerhetspolitiske diskusjoner kan i enkelte tilfeller lede til felles internasjonal innsats og deltakelse i internasjonale operasjoner. For noen måneder siden støttet Norge Danmark og Finland, FN og OPCW med uttransportering av kjemisk stridsmateriale fra Syria. De nordiske landene er også tett involvert i FN-operasjonen i Mali, og arbeidet med felles bidrag til EUs *Nordic Battle Group* under svensk ledelse, er i rute. Den nære dialogen som ble skapt gjennom felles innsats i ISAF-operasjonen, består. Og videre samarbeid diskuteres i lys av *Resolute Support Mission* i Afghanistan. I år har også det nordiske samarbeidet om støtte til militær kapasitetsbygging og sikkerhetssektorreform blitt betydelig styrket.

En forutsetning for militært samvirke ute er trening og øving. Dette fremmer også vår sikkerhet hjemme. Som Gunnar Bragi Sveinsson sa, NATOs luftovervåkningsoppdrag på Island i februar i år, hadde også deltakelse fra Sverige og Finland i kampflytrening i samme område. Dette var en milepæl. Under vinterøvelsen *Cold Response* i Norge i vinter, deltok både Sverige og Danmark med kontingenter, og deler av øvelsen ble gjennomført på svensk territorium. Felles finsk, svensk og norsk kampflytrening i nord er en suksess, og samarbeidet blir stadig utvidet og videreutviklet til å omfatte større luftrom og med deltakelse fra tredjeland, som USA.

Vi ser også på mulighetene for å samordne bruken av infrastruktur og fasiliteter, inkludert simulatorbasert trening og også anlegg for test og evaluering av våpensystemer. Samarbeid innenfor kapasitetsutvikling og materiell er av stor betydning. Samarbeidet om felles utnyttelse, vedlikehold og understøttelse av de nordiske landenes taktiske transportfly, er i positiv utvikling. Det samme gjelder for samarbeidet om luftromsovervåking. Her ser vi på muligheten for å utvide både når det gjelder utveksling av luftbildet og anskaffelse og drift av sensorer. Samarbeidet mellom Norge og Sverige om kjøp av nye lastevogner, Norges oppgradering og kjøp av svenskproduserte CV90 stormpanservogner samt Finlands kjøp av det norskproduserte luftvernsystemet NASAMS II er eksempler på langsiktig materiellsamarbeid. Dette gir grunnlag for felles utdanning, trening, drift, vedlikehold og systemoppgraderinger.

Torgeir Knag Fylkesnes var inne på det i sitt spørsmål til utenriksminister Brende – også innenfor cyber er samarbeidet i en veldig positiv utvikling. Samarbeidet mellom de nasjonale CERT-ene bidrar til bedre situasjonsforståelse og sikkerhet. Et liknende samarbeid mellom de militære CERT-er er i utvikling under ledelse av Finland.

I utviklingen av militære kapabiliteter spiller forsvarsindustrien en sentral rolle. Vi har i år lagt til rette for å styrke dialogen og samspillet med nordisk forsvarsindustri. Vi fortsetter også samarbeidet med å implementere et felles rammeverk for offentlig–privat samarbeid.

NORDEFCOs pragmatiske tilnærming og fleksible struktur er med på å forklare hvorfor det nordiske forsvarssamarbeidet fungerer godt og vekker internasjonal interesse. Vår linje om at ikke alle land må være med på alt for at det skal kunne kalles nordisk, er et vesentlig poeng som sikrer fleksibilitet og relevans. Samtidig er det viktig å understreke at vår evne til å finne gode samarbeidsløsninger kan bli utfordret underveis, blandt annet av ulikheter i sikkerhetspolitisk orientering, organisering, industripolitiske vurderinger, regelverk og praksis for anskaffelser. Dette stopper oss likevel ikke. Vi samarbeider der det er mulig – konstruktivt og kostnadseffektivt. Det er i dag ingen uklarheter rundt NORDEFCOs rolle som verdifullt supplement til våre lands ulike sikkerhetspolitiske hovedtilknytninger i NATO og EU.

Rammene for våre solidaritetserklæringer og forpliktelser er tydelige. Den tydeligheten og de avklaringene lar oss ta samarbeidet videre.

Vi håper og tror at det under det svenske formannskapet neste år vil være mulig å fortsette det gode samarbeidet og ta det enda videre der vi har best forutsetninger for å lykkes.

Informasjon

Tale nummer

258

Type

Hovedindlæg

Person

[Ine Marie Eriksen Søreide](#)

Speaker role

Norges forsvarsminister

Dato

29.10.14 17:24